

ACADEMIA ROMÂNĂ – FILIALA IAȘI
INSTITUTUL DE ARHEOLOGIE

ARHEOLOGIA MOLDOVEI

XXXIII
2010

Omagiu academicianului **Mircea Petrescu-Dîmbovița**
cu prilejul împlinirii a 95 de ani

EDITURA ACADEMIEI ROMÂNE
București, 2010

SUMAR • SOMMAIRE • CONTENTS • INHALT

EDITORIAL

VICTOR SPINEI, <i>Vingt ans après. Două decenii de la structurarea autonomă a Institutului de Arheologie din Iași</i>	9
<i>Vingt ans après. Deux décennies depuis la structuration autonome de l'Institut d'Archéologie de Iași</i>	12

STUDII – ÉTUDES

VADIM STEPANCHUK, IGOR SAPOZHNIKOV, <i>The Middle and Upper Pleistocene of Ukraine: A Synopsis of Palaeolithic Finds with Special Reference to Patterns of Peopling and Cultural Development</i>	13
ILIE BORZIANU , VASILE CHIRICA, <i>Paleoliticul mijlociu, paleoliticul superior și epipaleoliticul – mezoliticul în spațiul carpato-nistrean</i>	25
<i>Le Paléolithique Moyen, le Paléolithique Supérieur et l'Épipaléolithique – Mésolithique de l'espace Carpato-Dniestréen</i>	64
OLEG LEVIŢKI, <i>Complexe hallstattiene târzii cu ceramică lucrată la roată din aşezarea Trinca „Izvorul lui Luca”</i>	69
<i>Late Hallstatt Complexes with Wheel-Made Pottery in the Settlement of Trinca “Izvorul lui Luca”</i>	114
CONSTANTIN ICONOMU, <i>Două akinakai descoperite la Cozia, județul Iași</i>	115
<i>Two Dagger-Swords (Akinakai) Discovered at Cozia, Iași County</i>	123
MIHAIL VASILESCU, ΓΑΔΑΤΗC. <i>Observații asupra unui antroponim de pe un graffito de la Romula</i>	125
<i>ΓΑΔΑΤΗC. Remarks over an Anthroponym on a Graffito from Romula</i>	136
LUCIAN MUNTEANU, <i>Aspecte metodologice privind descoperirile monetare din aşezările romane</i>	137
<i>Methodological Aspects Concerning the Monetary Finds from the Roman Settlements</i>	150
FLORIN TOPOLEANU, <i>Opaițele de tip „Firmalampen” din colecțiile Muzeului Județean de Istorie și Arheologie Prahova</i>	151
<i>The Firmalampen Type of Lamps in the Prahova Museum of History and Archaeology</i>	188
VLAD VORNIC, <i>Morminte orientate vest-est din necropola de tip Sântana de Mureș-Černjachov de la Brăviceni. Contribuții la problema răspândirii creștinismului în Gothia</i>	189
<i>West-East Oriented Burials in The Necropolis of a Sântana de Mureș-Černjachov Type at Brăviceni as Proofs of the Spreading of Christianity in Gothia</i>	214
SEVER-PETRU BOȚAN, DOREL PARASCHIV, GEORGE NUȚU, <i>Vase de sticlă romane și romano-bizantine descoperite în nordul Dobrogei</i>	217
<i>Roman and Roman-Byzantine Glass Vessels Discovered in Northern Dobroudja</i>	242
PARASCHIVA-VICTORIA BATARIUC, <i>Din nou despre ceramica „Hoardei de Aur” din teritoriul dintre Carpați și Prut</i>	243
<i>De nouveau sur la céramique de «La Horde d'Or» sur le territoire compris entre les Carpates et le Prout</i>	252
RODICA POPOVICI, <i>Cahle cu acvile bicefale în Moldova medievală (secolele XV–XVII)</i>	255
<i>Carreaux de poêle à aigles bicéphales dans la Moldavie Médiévale (XVe–XVIIe siècles)</i>	274

MATERIALE – MATÉRIAUX

CORNELIA-MAGDA LAZAROVICI, NIKOLAUS BOROFFKA, <i>Descoperiri din perioada târzie a epocii bronzului de la Poieniști, jud. Vaslui și din Hallstattul timpuriu de la Scânteia, jud. Iași</i>	275
<i>Late Bronze Age Finds from Poieniști (Vaslui County) and Early Hallstatt Finds from Scânteia (Iași County)</i>	284

GEORGE NUȚU, COSTEL CHIRIAC, <i>Considerații privind câteva piese antice din bronz descoperite în Dobrogea.</i>	285
<i>Considerations on Several Bronze Objects Discoverd in Dobroudja</i>	293

NOTE – NOTES

IOAN IAȚCU, <i>O ampulla medievală din colecțiile Muzeului de Istorie a Moldovei, Iași</i>	295
<i>Une ampulla médiévale dans les collections du Musée d'Histoire de la Moldavie de Iași</i>	302
ALEXANDER RUBEL, <i>Strâmtoarele Bosfor și Dardanele: dimensiunea economică-fiscală în perioada bizantină</i>	303
<i>Zur ökonomischen und fiskalischen Bedeutung der Meerengen in byzantinischer Zeit</i>	308
VICTOR SPINEI, <i>Menționarea Daciei într-un scurt tratat de geografie din perioada bizantină târzie</i>	309
<i>La mention de la Dacie dans un court traité de géographie de l'époque byzantine tardive</i>	314

CERCETĂRI INTERDISCIPLINARE – RECHERCHES INTERDISCIPLINAIRES

GEORGE BODI, LOREDANA SOLCAN, <i>Considerații asupra unei posibile tipologii funcționale a formelor ceramice cucuteniene specifice fazei A</i>	315
<i>Considerations on a Possible Functional Typology of Pottery Shapes Specific to Cucuteni A</i>	323
ADRIAN PORUCIUC, <i>Observații asupra elementului -poris din onomastica tracică</i>	325
<i>Observations on the Element -Poris in Thracian Onomastics</i>	329

RECENZII ȘI NOTE BIBLIOGRAFICE – COMPTES-RENDUS ET NOTES BIBLIOGRAPHIQUES

CORNELIU BELDIMAN, <i>Industria materiilor dure animale în Preistoria României. Resurse naturale, comunități umane și tehnologie din Paleoliticul superior până în Neoliticul timpuriu, București, 2007 (Vasile Chirica)</i>	331
SENICA ȚURCANU, <i>Industria litică cioplită din neoliticul României, Iași, 2009 (Cornelia Magda Lazarovici)</i>	333
* * <i>L'art néolithique en Roumanie</i> , texts de FLORIN DRAȘOVEAN et DRAGOMIR NICOLAE POPOVICI, 2008 (<i>Dan Monah</i>)	334
NICOLAE URSULESCU, <i>Cucuteni. Ecouri în epocă ale monografiei lui Hubert Schmidt, Iași, 2009 (Andrei Asăndulesei)</i>	338
* * <i>Itinera in Praehistoria. Studia in honorem magistri Nicolae Ursulescu quinto et sexagesimo anno</i> , Editerunt VASILE COTIUGĂ, FELIX ADRIAN TENCARIU et GEORGE BODI, Iași, 2009 (<i>Sergiu Constantin Enea</i>)	339
MIHAI GLIGOR <i>Așezarea neo- și eneolitică de la Alba Iulia – Lumea Nouă în lumina noilor cercetări, Cluj-Napoca, 2009 (Vasile Chirica)</i>	342
* * <i>Salz – Reich. 7000 Jahre Hallstatt</i> , Hrsg. ANTON KERN, KERSTIN KOWARIK, ANDREAS W. RAUSCH, HANS RESCHREITER, Viena, 2008 (<i>Victor Spinei</i>)	344
ION NICULIȚĂ, AUREL ZANOCI, TUDOR ARNĂUT, <i>Habitatul din mileniul I a. Ch. în regiunea Nistrului Mijlociu (siturile din zona Saharna), Chișinău, 2008 (Silvia Teodor)</i>	346
VASILE URSACHI, <i>Săbăoani. Monografie arheologică, Iași, 2007 (George Dan Hânceanu)</i>	348
MUGUR ANDRONIC, <i>Istoria Bucovinei, I, De la începuturi până la epoca cuceririi romane a Daciei, Suceava, 2008 (Bogdan Niculică)</i>	350
CONSTANTIN PEDA, <i>Enciclopedie de numismatică antică în România, București, 2008 (Virgil Mihailescu-Bîrliba)</i>	351
DAN APARASCHIVEI, <i>Orașele romane de la Dunărea Inferioară (secolele I-III p. Chr.), Iași, 2010 (Virgil Mihailescu-Bîrliba)</i>	352
VIORICA RUSU-BOLINDEȚ, <i>Ceramica romană de la Napoca. Contribuții la studiul ceramicii din Dacia romană, Cluj-Napoca 2007 (Dorel Paraschiv)</i>	354
OLTEA DUDĂU, <i>Circulația monetară în castrule de trupe auxiliare din provincia Dacia, Timișoara, 2006 (Tiberius D. Părpauță)</i>	356
ENRICO MONTANARI „ <i>Fumosaes Imagines. Identità e Memoria nell'Aristocrazia Repubblicana</i> ”, Roma, 2009 (<i>Dan-Tudor Ionescu</i>)	357

ION IONIȚĂ, MIRCEA MAMALAUĂ, VLADIMIR VORNIC (coordonatori), <i>Antichitatea târzie în bazinul Prutului: catalog</i> , Bârlad, 2009 (<i>Virgil Mihailescu-Bîrliba</i>)	358
VIOREL M. BUTNARIU (ed.), <i>Monnaies et parues du Musée Départemental „Ștefan cel Mare” de Vaslui</i> , Iași 2007 (<i>Dorel Paraschiv</i>)	360
* * <i>Studia Antiqua et Medievalia. Miscellanea in honorem annos LXXV peragentis Professoris Dan Gh. Teodor oblata</i> , edidit DAN APARASCHIVEI (în colecția „Honoraria” 5, redigit VICTOR SPINEI), București, 2009 (<i>George A. Bilavschi</i>)	360
MICHEL KAZANSKI, <i>Archéologie des peuples barbares</i> , Editée par VICTOR SPINEI, București-Brăila, 2009 (<i>Dan Aparaschivei</i>)	365
FLORIN CURTA, <i>Text, Context, History, and Archaeology. Studies in Late Antiquity and the Middle Ages</i> , Edited by VICTOR SPINEI, București-Brăila, 2009 (<i>Laurențiu Rădvan</i>)	367
WALTER POHL, <i>Eastern Central Europe in the Early Middle Ages – Conflicts, Migrations and Ethnic Processes</i> , Edited by CRISTINA SPINEI and CĂTĂLIN HRIBAN, București-Brăila, 2008 (<i>Adrian Poruciuc</i>)	369
VICTOR SPINEI, <i>The Romanians and the Turkic Nomads North of the Danube Delta from the Tenth to the Mid-Thirteenth Century</i> , Leiden-Boston, 2009 (<i>Natalia Midvichi</i>)	371
LAURENȚIU CHIRIAC, <i>Monumentele religioase medievale din zona Bârladului</i> , Iași, 2007 (<i>Gheorghe Clapa</i>)	374
LAURENȚIU RĂDVAN, <i>At Europe’s Borders. Medieval Towns in the Romanian Principalities</i> , Leiden-Boston, 2010 (<i>Bogdan-Petru Maleon</i>)	375

VIAȚA ȘTIINȚIFICĂ – LA VIE SCIENTIFIQUE

DAN APARASCHIVEI, <i>Activitatea științifică a Institutului de Arheologie din Iași în anul 2009</i>	377
CORNELIA-MAGDA LAZAROVICI, <i>Seminarul de etnoreligie „Idei, credințe, simboluri” cu tema „Sanctuare naturale. Ritualuri în sanctuare”, Iași, 22 aprilie 2010</i>	393
ALEXANDER RUBEL, <i>Simpozionul internațional „Romanisierung. Theorie und Praxis eines Forschungskonzepts” (Romanizare. Teorie și practică a unui concept de cercetare) de la Iași din perioada 4–7 octombrie 2009</i>	394
VICTOR SPINEI, <i>Conferirea titlului de Doctor Honoris Causa profesorului Peter Schreiner</i>	396
VICTOR SPINEI, <i>Investigații științifice în bibliotecile, muzeele și catedralele britanice (2009)</i>	398

OMAGIU

OMAGIEREA PROFESORULUI GHEORGHE POSTICĂ

DAN GH. TEODOR, <i>Profesorul universitar dr. Gheorghe Postică, membru de onoare al Institutului de Arheologie din Iași al Academiei Române</i>	403
COSTICĂ ASĂVOAIE, <i>Un pas spre normalitate: prof. dr. Gh. Postică membru de onoare al Institutului de Arheologie al Academiei Române – filiala Iași</i>	405
GHEORGHE POSTICĂ, <i>Cuvânt de răspuns</i>	406

OMAGIEREA PROFESORULUI EUGEN SAVA

CONSTANTIN ICONOMU, <i>Un însemnat reprezentant al cercetării arheologice din Republica Moldova – Eugen Sava</i>	407
EUGEN SAVA, <i>Cuvânt de răspuns</i>	408

ANIVERSARIA

NICOLAE URSULESCU, <i>Tudor Soroceanu în cel de al 65-lea an al vieții</i>	413
VASILE CHIRICA, <i>Gheorghe Dumitroaia la aniversare</i>	421

OBITUARIA

<i>Ilie Borzic</i> (Mădălin-Cornel Văleanu)	427
---	-----

LISTA ABREVIERILOR – LISTE DES ABRÉVIATIONS	433
---	-----